

üim
PÉNZÜGY-SZÁMÍTÉL-STATISZTIKA

**Könyvvizsgálat
rendszere és
számítógépes
támogatása**

Dr. Kántor Béla

üim Üzleti Információgazdálkodási
és Módszertani Intézet

**Kisvállalkozások
könyvvizsgálatai sajátosságai**

üim Üzleti Információgazdálkodási
és Módszertani Intézet

Mi a kisvállalkozás?

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kisvállalkozás kategória

- o Kizárólag mennyiségi adatok alapján nem lehet definiálni pl. 100 MFt árbevétel alatt ...
- o Jogi előírások, mennyiségi adatok adhatók nem könyvvizsgálati megközelítések céljából

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

KKV-k szabályozása a magyar jogrendben

- o 2004. évi XXXIV törvény
 - o Kkv jellemzői:
 - o Létszám < 250 fő
 - o Nettó árbevétel max 50 millió EUR (kb 15 Mrd HUF)
 - o Mérlegfőösszeg max 43 millió EUR (kb 12,6 Mrd HUF)
 - o Kisvállalkozás
 - o Létszám < 50 fő
 - o Nettó árbevétel, vagy mérlegfőösszeg max 10 millió EUR (kb 3 Mrd HUF)
 - o Mikrovállalkozás
 - o Létszám < 10 fő
 - o Nettó árbevétel, vagy mérlegfőösszeg max 2 millió EUR (kb 0,6 Mrd HUF)

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kisvállalkozás beszámolója az Európai Unió jogrendjében

- o Szabályozás a 4-es számviteli irányelv szerint
 - o a három kritérium (árbevétel, mérlegfőösszeg, foglalkoztatottak) közül kettő teljesül
 - o értékek 5 évente valorizálva
- o Egyszerűsített beszámolás és könyvvizsgálat alóli mentesítés lehetősége (tervezet)

Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kisvállalkozások könyvvizsgálati szabályozása

- o Globális standardalkotó (IFAC):
 - o külön standard nincs, 2009-től az egyes standardok utalnak a sajátos elvárásokra, ahol indokolt
 - o állásfoglalás volt (1005) – még elérhető, használható
- o Nemzeti módszertanok léteznek
- o Magyarországon sincs jogszabály vagy standard a kisvállalkozások könyvvizsgálatáról,

↓

A könyvvizsgálat kicsinél és nagynál ugyanaz, azonban a módszer egyszerűsíthető

Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kisvállalkozások jellemzői

- o Közös jellemzők:
 - o tulajdonlás/vezetés kevés személy kezében özpontosul
 - o gyakran a tulajdonos a vezető (összefonódás)
 - o kis számú bevételi forrás jellemző, termékek, szolgáltatások köre korlátozott számú
 - o nem túl részletes könyvvezetés, kevés (egyetlen) személy foglalkoztatása
 - o Korlátozott, vagy hiányzó belső ellenőrzés

Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Tulajdonlás és vezetés koncentrációja

- o Kevés tulajdonos
- o Gyakran a tulajdonos az ügyvezető

↓

közvetlen ellenőrzés, de nagyobb csalási kockázat

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kis számú bevételi forrás

- o Termékek, szolgáltatások köre korlátozott
- o Működés általában egy helyre korlátozódik

megismerés könnyebb, az elemzések egyszerűbbek a számviteli sokaság kis mérete miatt

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Nem túl részletes könyvvezetés

- o Egyszerűsítés a törvényes előírások szerint (egyszerűsített beszámolás)
- o A nyilvántartások nem túl részletesek (kockázati tényező)
- o Személyi számítógépek, saját szoftverek alkalmazása (kockázati tényező)
- o Kis számú vagy egyetlen személy alkalmazása a könyvvezetésben (kockázati tényező)

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

A belső ellenőrzés sajátosságai

- o Alacsony szintű feladatmegosztás
- o Korlátozott belső ellenőrzés
- o Átfogó ellenőrzési rendszer kiépítése nem gazdaságos, vagy értelmetlen
- o Tulajdonos/vezető szerepe meghatározó
- o Tulajdonos/vezető kikerülheti, irányíthatja az ellenőrzést

szakmai szkepticizmus

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

A kisvállalkozások kockázatai

- o Összefonódás a személyes és az üzleti érdekek között
- o Érdekeltség a nagyobb eredményben, vagy az eredmény elítikolásában
- o Évvége körüli szokatlan tranzakciók
- o Kapcsolt felekkel folytatott szokatlan tranzakciók
- o Tulajdonos/vezető kirívó életstílusa

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kisvállalkozások könyvvizsgálata

- o Eltérő megközelítést igényel
- o A kisvállalkozásokat jellemzően kis könyvvizsgáló cégek, vagy magánszemély könyvvizsgálók vizsgálják
- o Speciális állásfoglalásnak, módszertannak van létjogosultsága
- o Könyvvizsgálók segítséget igényelnek az egyszerűsítéshez (példák, megoldások)

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Könyvvizgálat folyamata a Kkv-nél

<ul style="list-style-type: none"> o Ügyfél megismerése o Belső ellenőrzési rendszer o Ügyfél elfogadás, megtartás o Kockázatbecslés o Lényeges hibás állítás kockázatának becslése o Üzleti kockázat o Csalási kockázat o Jelentős kérdések o Részletes könyvvizsgálati terv o Lényegesség 	<ul style="list-style-type: none"> o Kontrollok tesztelése (ha akarunk és tudunk támaszkodni azokra) o Alapvető eljárások o Tesztek kiterjesztése o Elvégzett munka dokumentálása o Vezetés nyilatkozatai o Bizonyítékok értékelése o Kommunikálás az irányítással megbízottakkal o Könyvvizsgálói jelentés
---	---

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Kockázatbecslés folyamata a Kkv-k könyvvizsgálatánál

- o **Megismerés**
 - o a hibák, pontatlanságok valószínűsége
 - o sérülékeny, manipulálható területek
 - o belső ellenőrzés gyengeségei
- o **A következő évben a dokumentáció frissíthető**
- o **Az információhoz nem elég csak a tulajdonos/vezető és a könyvelő kikérdezése**
- o **Az ellenőrzési kockázat jellemzően magas, elsődleges az eredendő kockázat azonosítása**

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o **Megegyezés a könyvvizsgálati megbízások feltételeiről (210)**
 - o tulajdonos/vezető gyakran nincs tisztában a felelősségével (főleg külső könyvelő alkalmazásakor)
- o **A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának minőség ellenőrzése(220)**
 - o a megbízáshoz kapcsolódó minőség-ellenőrzésre (ami a főszdeji cégeknél kötelező) ritkán van szükség

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o **Könyvvizsgálati dokumentáció (230)**
 - o kevésbé terjedelmes (ha a könyvvizsgáló egyedül dolgozik, nem kell a munkacsoportot irányítani)
 - o együttesen dokumentálható kérdések
 - o a gazdálkodó és belső kontrollja megismerése
 - o átfogó könyvvizsgálati stratégia és terv
 - o lényegesség
 - o becsült kockázatok,
 - o jelentős kérdések
 - o levont következtetések

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o A könyvvizsgáló csalásra vonatkozó felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál (240)
- o tulajdonos/vezető összefonódása ellenére nem minden Kkv-nél jellemző a család
- o vezetés ellenőrző szerepe lehet erősség és gyengeség is
- o munkavállalói csalásoknál a lopás előfordulása gyakoribb
- o kockázatok jelzőrendszere:
 - o összefonódás a személyes és üzleti érdek között
 - o érdekelttség a nagyobb eredményben
 - o tanácsadók változtatása
 - o évvége körüli szokatlan tranzakciók
 - o kapcsolati vállalkozásokkal szokatlan események
 - o tulajdonos/vezető kirívó életstílusa

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o Kommunikáció az irányítással megbízott személyekkel (260)
 - o lehetőség van a kevésbé szervezett kommunikációra
- o A belső kontroll hiányosságainak kommunikálása az irányítással megbízott személyek és a vezetés felé (265)
 - o a koncepció ugyanaz, de a működés más. A cég feleslegesnek tarthat részletesebb kontrollokat
 - o nagyobb a vezetői kontroll szerepe

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának tervezése (300)
 - o kis létszámú munkacsoport
 - o könnyebb kommunikáció
 - o átfogó stratégia egyszerűbb
- o A lényeges hibás állítás kockázatának azonosítása és felmérése a gazdálkodó egység környezetének megismerésén keresztül (315)
 - o évközi információk hiánya → elemző eljárás korlátozott
 - o a tervezés, a kockázatok azonosítása akkor lehetséges, amikor a pénzügyi kimutatás első tervezete elkészült

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o **A könyvvizsgáló válaszai a becsült kockázatokra (330)**
 - o kontrollok korlátozottak, a rendszerre kevésbé lehet támaszkodni
 - o alapvető eljárások alkalmazása célszerűbb
- o **Szolgáltató szervezetet igénybe vevő gazdálkodó egységre vonatkozó könyvvizsgálati szempontok (402)**
 - o a szolgáltató szervezet igénybe vétele nem mentesíti a kisebb gazdálkodó egység vezetését a felelősség alól

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Speciális előírások a standardokban

- o **Számviteli becslések..... (540)**
 - o az ismeretszerzés kevésbé összetett, az ügyletek egyszerűbbek
 - o gyakran egy személy (tulajdonos/vezető) azonosítja végzi a becsléseket
- o **A vállalkozás folytatása (570)**
 - o nagyobb rugalmasság, de kisebb tartalékok
 - o függés a bankoktól, üzleti partnerektől
- o **1-es számú minőségellenőrzési standard**
 - o előírások értelemszerű alkalmazása

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Alkalmazás a gyakorlatban

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Könyvvizsgálati célok

- o Létezés, előfordulás (befektetett és forgóeszközök, kötelezettségek, ráfordítás)
- o Teljesség (befektetett eszközök készletek, követelések, aktív elhatárolások, céltartalékok, kötelezettségek, passzív elhatárolások, bevételek)
- o Mérés (aktív és passzív időbeli elhatárolások, céltartalék)
- o Értékelés (eszközök, tőke, kötelezettségek, bevételek, ráfordítások)
- o Jogok, kötelezettségek (befektetett eszközök, értékpapír, tőke)
- o Bemutatós, közzététel (általában mindenütt közepesen jelentős)

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Alapvető bizonyosság

- o Bizonyítékszerzés eszköze: alapvető vizsgálati eljárások
 - o célok közötti súlyponozás (létezés/előfordulás, mérés, teljesség, értékelés, bemutatás, közzététel, jogok és kötelezettségek, pontosság, elhatárolás)
 - o nehézségek: korlátozott belső ellenőrzés, tulajdonos-vezető dominanciája, belső ellenőrzés hiánya a teljesség biztosításában
 - o Kiemelt figyelem
 - o az árbevétel teljességére
 - o a kapcsolt vállalkozásokra
 - o vállalkozás folytatása elvére
- o Elemző eljárások korlátozott alkalmazása tervezéskor és a könyvvizsgálat során

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

A standardok alkalmazása

- o Mintavételezés
 - o teljes sokaság kiválasztása
 - o speciális tételek kiválasztása
 - o reprezentatív mintavétel
- o Kapcsolt vállalkozások
 - o jelentős ügyletek gyakori ismétlődése
 - o transzferár szabályozás hiánya
 - o alkalmazott módszer: alapvető eljárások

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

A standardok alkalmazása

- o **Fordulónap utáni események**
 - o jellemzően hosszabb az idő a fordulónaptól a beszámolóig → a fordulónap utáni események nagyobb valószínűsége
 - o bizonyítékszerzés (kikérdezés, kivonatok vizsgálata, teljeségi nyilatkozat)
- o **Vállalkozás folytatásának elve**
 - o jellemző: a tartalékok hiánya és a tulajdonosi hitelből való finanszírozás

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

A standardok alkalmazása

- o **Vezetés nyilatkozatai**
 - o teljeségi nyilatkozat a vállalkozásra szabva
 - o jogi nyilatkozat lehet a teljeségi nyilatkozat része
- o **Könyvvizsgálói jelentés**
 - o fokozott figyelem a keltezésre

 Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

A standardok alkalmazása

- o **Számviteli szolgáltatás a kisvállalkozásoknak**
 - o könyvvizsgáló a jogszabály szerinti könyvvizsgálat mellett nem nyújthat más szolgáltatást
 - o könyvvizsgáló társaság csak akkor, ha az nem érinti a könyvvizsgálói feladatait

**Kisvállalkozások
könyvvizsgálatának segítése**

- o IFAC útmutató a kisvállalkozások könyvvizsgálatához
- o MKVK módszertani segédletek
- o Kisvállalkozások könyvvizsgálatára szóló számítógépes programok

Köszönöm a figyelmet!
